

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง (Cross-sectional Descriptive Design) เพื่อทำการศึกษาในเรื่องของความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคของนิสิตนักศึกษาคณะสัตวแพทยศาสตร์ ชั้นปีที่ 6 ในประเทศไทย จากนั้นไปเป็นบทสรุปการดำเนินการและผลการศึกษาค้นคว้าซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

สรุปผลการศึกษาวิจัย

นิสิตนักศึกษาคณะสัตวแพทยศาสตร์ ชั้นปีที่ 6 ปีการศึกษา 2547 ในประเทศไทย ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 65.2 ผลจากการศึกษาพบว่านิสิตนักศึกษา ๗ มีความคาดหวังในวิชาชีพสัตวแพทย์ค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับค่ากลางของชุดคะแนนที่เป็นไปได้ และเมื่อพิจารณาตามด้านความคาดหวังต่อเนื้องาน และด้านความคาดหวังต่อระดับคุณภาพชีวิตในการทำงาน พบว่านิสิตนักศึกษา มีระดับคะแนนสูงทั้งสองด้าน

ในระดับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคของนิสิตนักศึกษากลุ่มนี้ มีคะแนนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับสูง และเมื่อพิจารณาตามด้าน พบว่า นิสิตนักศึกษามีระดับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุม, ต้นเหตุและรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเอง, การเข้าสู่ปัญหาอย่างมีสติ และด้านความอดทน อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

เมื่อพิจารณาจากผลของการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ กับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค พบว่า ตัวแปรภูมิลาเนาที่เติบโต และความคาดหวังในวิชาชีพสัตวแพทย์นั้นมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 ตามลำดับ แต่เมื่อนำตัวแปรดังกล่าวมาเข้าร่วมในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis by ENTER) พบว่า มีเพียงตัวแปรความคาดหวังในวิชาชีพสัตวแพทย์ ที่ยังคงสามารถทำนายความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคของนิสิตนักศึกษาคณะสัตวแพทยศาสตร์ชั้นปีที่ 6 ผลจากการศึกษาครั้งนี้จึงแสดงให้เห็นว่า นิสิตนักศึกษาคณะสัตวแพทยศาสตร์ชั้นปีที่ 6 ที่มีความคาดหวังในวิชาชีพสัตวแพทย์สูง ยังมีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคสูงตามไปด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

สำหรับผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ค้นพบถึงความสัมพันธ์ระหว่าง ระดับความคาดหวังในวิชาชีพสัตวแพทย์ที่มีต่อระดับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค ของนิสิตนักศึกษาในคณะสัตวแพทยศาสตร์ชั้นปีที่ 6 ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรม และการค้นคว้าแหล่งอ้างอิงก็ยังไม่พบการศึกษาวิจัยที่ได้ศึกษาตรงตามแนวคิดของการศึกษานี้ แต่ก็พบว่ามีการศึกษาวิจัยทั้งต่างประเทศและในประเทศที่ใกล้เคียงกับผลการศึกษานี้ เช่น ผลการศึกษาวิจัยของโดเนอร์และดวิก(42) ซึ่งพบว่า เด็กที่หมดอาลัยตายอยากจะประเมินจำนวนความสำเร็จที่ได้รับต่ำไป ไม่คาดหวังว่าความสำเร็จจะมีความต่อเนื่อง ทำให้พวกเขาลดคุณค่าในตัวเองลง ส่วนการศึกษาของฟอนเทรน(39) ก็เช่นเดียวกันที่ได้ศึกษาการเปรียบเทียบทางสังคมและการควบคุมความคาดหวังส่วนบุคคล และการแสดงออกที่คาดหวังในสถานการณ์ที่แปลกใหม่ซึ่งได้ผลจากการศึกษาว่า ปัจจัยเกี่ยวกับการกระทำที่คาดหวัง การควบคุมความคาดหวังและความเชื่อมั่นมีความคล้ายคลึงกัน โดยผลจากการทดลองนั้น กลุ่มที่ประสบความสำเร็จนำไปสู่ความคาดหวังและความเชื่อมั่นสูง ขณะที่กลุ่มที่ล้มเหลวนำไปสู่ความคาดหวังและความเชื่อมั่นต่ำ สำหรับแมสลาซ และแจ๊คสัน (57) ก็ได้สรุปผลการศึกษาค้นคว้าถึงความท้อแท้ของบุคลากรในวิชาชีพ ที่ให้ความช่วยเหลือและบริการแก่สาธารณชนไว้ว่า ผู้ที่พอใจในความก้าวหน้าในอาชีพจะมีความอ่อนล้าทางอารมณ์น้อย และยังมีการศึกษาวิจัยของ ชาวบและคนอื่น ๆ(58) ที่ได้ศึกษาถึงสาเหตุของความท้อแท้ ซึ่งพบว่า ความคาดหวังในชีวิตเป็นหนึ่งในสาเหตุนั้นด้วยเช่นกัน และจากการศึกษาวิจัยของวารภรณ์ รัตนาวิศิษฐกุล(59) ก็พบว่าความหวังมีความสัมพันธ์ทางบวกกับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาและแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม

ดังนั้นจึงนับได้ว่าการศึกษานี้เป็นเบื้องต้นที่มุ่งเพื่อศึกษาถึงความสำคัญของความคาดหวังต่อวิชาชีพสัตวแพทย์และปัจจัยส่วนบุคคลของนิสิตนักศึกษาคณะสัตวแพทยศาสตร์ที่มีต่อความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค ความคาดหวังในวิชาชีพสัตวแพทย์จึงเกิดเป็นอีกหนึ่งตัวแปรสำคัญที่เสมือนเป็นจุดเริ่มต้นของนิสิตนักศึกษาในการสร้างพลังที่จะจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ที่มารุมเร้าตนเองได้ และเมื่อคิดว่าตนสามารถที่จะมุ่งมั่นแน่วแน่กับจุดมุ่งหมายไม่ว่าจะมีอุปสรรคปัญหาห้อมล้อมในระดับที่รุนแรงเพียงใดก็ตาม ก็จะต้องพุ่งไปที่จุดที่เป็นเป้าหมายให้ได้ เมธยา คุณไทยสงค์ (60)

แต่เมื่อศึกษาจากตัวแปรที่เป็นปัจจัยส่วนบุคคลตัวอื่น ๆ ที่ได้เลือกนำมาศึกษาในงานวิจัยนี้กลับไม่พบถึงนัยสำคัญของความสัมพันธ์ที่พอจะบอกได้ว่าตัวแปรเหล่านั้นมีความสัมพันธ์ต่อความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค โดยเฉพาะกับตัวแปรภูมิฐานะที่เติบโต เนื่องจากเมื่อทำการศึกษาความสัมพันธ์ต่อความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคนั้นพบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.109* แต่เมื่อเข้าร่วมการศึกษาทำนายด้วย Multiple Regression Analysis กลับ

ไม่เห็นอำนาจในการทำนายหรือร่วมทำนายแต่อย่างใด นั่นอาจเป็นเพราะความสัมพันธ์จากตัวแปรอื่นที่นำมาร่วมศึกษานั้นอาจดึงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภูมิลาเนาที่เติบโตกับความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคไปนั่นเอง มีแนวคิดหนึ่งที่แสดงความคิดเห็นต่อสภาพและลักษณะในการใช้ชีวิตของคนไทย มิตรทอง ชูลิตะ วงศ์ (61) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่าผู้ที่เข้าสู่ห้วงแห่งความสำเร็จได้นั้นต้องเป็นคนที่พาตัวเข้าหางานได้ ไม่ค่อยงาน เพราะการงานคือทุกอย่างของชีวิตที่เราต้องเพียรต่อไปด้วยความสามารถและการทำงานที่เหนือคนอื่น ๆ ดังนั้นความสำเร็จจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อเรามีความพร้อมต่อการปฏิบัติกิจตลอดเวลา ซึ่งคนไทยส่วนใหญ่ไม่ว่าจะอยู่ภาคใดก็มีลักษณะแห่งการดิ้นรนต่อสู้กับชีวิตเช่นนี้อยู่ในตัวทุกคนอยู่แล้ว ในความเป็นจริง ถิ่นฐานโดยกำเนิดของแต่ละบุคคลนั้น ย่อมมีเนื้อหาแห่งประสบการณ์ที่อาจบอกได้ถึงลักษณะพัฒนาการที่หล่อหลอมเกิดเป็นตัวบุคลิกภาพของบุคคลนั้นขึ้นมาได้ ไม่ว่าจะสภาพภูมิประเทศของในแต่ละเขตพื้นที่ของภาคต่าง ๆ ในประเทศไทยจะมีความแตกต่างกันอย่างไร แต่สิ่งหนึ่งที่ประชาชนชาวไทยเหมือนกันไม่ว่าจะเป็นภาคพื้นที่ใด ๆ ของประเทศไทยนั้นก็คือน้ำใจ ความขยัน และความอดทน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับความอดทนต่อความยากลำบากในการทำงาน ซึ่งสิ่งนี้อาจเรียกว่าวัฒนธรรมของชนชาวไทย ซึ่งไม่ว่าจะเป็นชาวชนบทหรือชาวกรุงก็ล้วนแล้วแต่เป็นตัวแทนแห่งประชาชนชาวไทยที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะของความแข็งแกร่ง ในการต่อสู้ต่อความยากลำบากในการทำงานได้ดีที่สุด ทำให้ได้เกิดความเข้าใจในวิถีชีวิตชนบทธรรมเนียมประเพณีของไทยในความไม่ย่อท้อต่อภาวะการณ์ที่ต้องตรากตรำเพื่อสู้ระดับคุณภาพชีวิตของตนและครอบครัวให้สูงขึ้นไปกว่าเดิม

แม้ว่าตัวแปรเพศ บ่อยครั้งที่เป็นตัวแปรที่สามารถชี้ให้เห็นได้ถึงความสัมพันธ์กับตัวแปรสำคัญที่ผู้วิจัยท่านอื่น ๆ มุ่งที่จะศึกษา แต่กับผลของการศึกษาคั้งนี้กลับไม่พบความสัมพันธ์จากตัวแปรเพศต่อความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ซึ่งก็มีผู้วิจัยจำนวนหนึ่งที่ได้ผลการศึกษาวิจัยที่ใกล้เคียงกับผลงานวิจัยครั้งนี้ เป็นงานวิจัยของ ปิยะรัตน์ ศิริผลสมสุข (62) ที่ได้ทำการศึกษาปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาของนักเรียนอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร ซึ่งพบว่าการใช้วิธีในการแก้ปัญหาานั้นไม่แตกต่างกันเรื่องของเพศ สำหรับการศึกษาของ วราภรณ์ รัตนวิศิษฏ์กุล (59) ที่ได้ศึกษาเรื่องของความหวังและกลวิธีการเผชิญปัญหาของนักศึกษา ก็พบเช่นเดียวกันว่านักศึกษาทั้งชายและหญิงต่างใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาไม่แตกต่างกัน และ อริศรา จารุรัตน์ (63) ก็พบว่าทั้งนักเรียนเพศชายและเพศหญิงต่างมีการปรับตัวด้านการเรียนไม่แตกต่างกัน กลุ่มผลการศึกษาวิจัยดังกล่าวจึงอาจสรุปได้ว่า ตัวแปรเพศนั้นไม่ได้มีความสัมพันธ์ที่เด่นชัดต่อความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค อาจเป็นเพราะแนวโน้มในปัจจุบันของสังคมไทยเราที่พยายามจะลดข้อแตกต่างของกลุ่มบุคคล โดยเฉพาะกับความแตกต่างในเรื่องของเพศ การสร้างความเท่าเทียมกันให้เกิดขึ้นระหว่างชาย - หญิง จึงเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลพัฒนาบทบาทของตนตามสภาพทางสังคมที่มีการพัฒนาไปอย่างไม่หยุดยั้ง เพื่อที่จะได้เสริมสร้างศักยภาพแห่งตนต่อสู้กับปัญหา

และอุปสรรคต่าง ๆ ดังนั้นบทบาทของชาย - หญิงจึงอาจเกิดจากแนวโน้มปัจจุบันที่รูปแบบการดำเนินชีวิตของสังคมมีความชัดเจนมากขึ้นในทางสภาพสิทธิหน้าที่ตลอดจนศักยภาพทางด้านร่างกายและจิตใจของบุคคล

นิสิตนักศึกษา ๗ ในชั้นปีที่ 6 มีอายุโดยเฉลี่ยที่พบจากการศึกษาครั้งนี้อยู่ที่ระดับอายุ 21 - 25 ปี ซึ่งไม่พบความสัมพันธ์กับความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค จึงไม่อาจระบุความสัมพันธ์ในเรื่องของช่วงอายุได้ว่า เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์อย่างชัดเจนกับความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ซึ่งผลจากการศึกษาในครั้งนี้ยังสามารถสรุปได้ด้วยผลงานจากการศึกษาของ เบิร์นท และ ซิลิคแมน (64) ที่ได้ศึกษารูปแบบการอธิบายในช่วงชีวิตจากบันทึกประจำวันของคนสูงอายุ พบว่าวิธีการที่ผู้คนอธิบายหรือตอบสนองต่ออุปสรรคยังคงเป็นอยู่เช่นเดิมตลอดชีวิตของพวกเขา การศึกษาดังกล่าวได้วัดวิธีการที่ผู้คนตอบสนองต่ออุปสรรคตลอดชั่วชีวิต ผลลัพธ์แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ในการตอบสนองเหล่านี้เหนือช่วงชีวิตของวัย 52 ปี วิทยานาคิวระ (65) ก็ได้ขยายความเข้าใจในความสามารถเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคของบุคคลไว้ว่า บุคคลที่จะมีลักษณะของความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคสูงนั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีแรงยึด มีความอดทนบึกบึน มีความนึกฝันที่ดี มีพลังที่จะฝ่าฟันได้มาก มีวิธีคิดแบบมองโลกในแง่ดี คิดแบบผู้ชนะ คิดแบบผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อยู่เสมอ จะเป็นผู้ที่มองเห็นความยากลำบากหรืออุปสรรคว่าเป็นรสชาติของชีวิต ซึ่งผู้ที่จะมีลักษณะเช่นนี้ได้จะต้องไม่ถูกจำกัดไว้ด้วยความแตกต่างในเรื่องของ อายุ ถึงแม้อายุจะเป็นปัจจัยแห่งความแปรผันอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังเป็นตัวอ้างอิงที่ดีสำหรับการค้นหาคำตอบของการศึกษาในเรื่องของการพัฒนาหรือความเปลี่ยนแปลง แต่ความเข้มแข็งในจิตใจของบุคคลก็สามารถเกิดขึ้นได้กับทุกช่วงอายุ

ด้วยความสำคัญของช่วงวัยนี้เป็นความคาบเกี่ยวระหว่างวัยเรียนกับวัยทำงาน แต่สำหรับเนื้อหาของการเรียนการสอนส่วนใหญ่ของระดับชั้นปีนี้ยังต้องอาศัยการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ซึ่งเป็นส่วนที่นอกเหนือจากการบรรยายและการถ่ายทอดเนื้อหาจากอาจารย์ในชั้นเรียน และ จะต้องมีความสามารถตลอดจนทักษะในการตัดสินใจในส่วนที่เป็นภาคปฏิบัติอย่างสูง ดังนั้นสาระสำคัญของช่วงวัยนี้ จึงถูกมอบหมายไว้ด้วยรูปแบบของการเรียนการสอนที่เป็นทั้งด้านทฤษฎีควบคู่ไปกับการปฏิบัติ ทำให้นิสิตนักศึกษาหล่อหลอมและพัฒนาตนขึ้นมาทัดเทียมและไม่แตกต่างไปจากผู้ที่กำลังแสวงหาประสบการณ์จากการทำงานจริง จึงอาจกล่าวได้ว่าคุณภาพแห่งความสามารถที่จะเผชิญต่อปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคสำหรับพวกเขานั้นคงค้นหาได้ไม่ยากจากตัวเอง

แม้จากการศึกษาครั้งนี้จะมีความแตกต่างในการเลือกนับถือศาสนาอย่างเด่นชัด แต่ก็ไม่พบความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ต่อการมีระดับความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.079 ซึ่งเป็นค่าที่มีความสัมพันธ์ที่เกือบเข้าใกล้ 1.0 ก่อนข้างมาก แต่เมื่อเข้าร่วมการศึกษาทำนายด้วย Multiple Regression Analysis กลับไม่เห็นอำนาจ

ในการทำนายหรือร่วมทำนายแต่อย่างใด นั่นอาจเป็นเพราะความสัมพันธ์จากตัวแปรอื่นที่นำมาร่วมศึกษานั้นดึงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรศาสนา กับ ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคไปนั่นเอง มีการศึกษาวิจัยของ จันทนา สุวรรณอาสน์ (66) ที่ได้ทำการสำรวจสุขภาพจิตของครูโรงเรียนปทุมวิชัย ซึ่งผลจากการศึกษาก็ไม่พบว่าการเลือกนับถือศาสนาจะมีความแตกต่างต่อการมีสุขภาพจิตแต่อย่างใด แท้จริงแล้วนั้น ความมุ่งหมายของศาสนาแทบทุกศาสนาต่างมุ่งหวังให้มนุษย์เป็นมนุษย์เต็มตัวยิ่งขึ้น ยกตัวอย่างเช่น ศาสนาคริสต์สอนให้มนุษย์ยุติธรรมโดยบอกว่าพระเจ้าสร้างให้คนเท่าเทียมกัน ศาสนาอิสลามสอนให้มนุษย์ร่วมกับทุกอย่างโดยสงบสุข และมีการยอมรับสิ่งแวดลอม และในทางศาสนาพุทธนั้นก็มิชนบทรรมนิยมประเพณีในการทำบุญตักบาตร ซึ่งเป็นการสอนให้มนุษย์รู้จักให้ให้เป็นคนที่มีจิตใจที่สงบและมีสติ (นพมาศ ชีระเวคิน) (67) ผลที่ได้จากการกล่อมเกลாதงจิตใจของบรรดาคำสอนจากศาสนาต่าง ๆ ทำให้บุคคลสามารถสร้างแหล่งสนับสนุนการพัฒนาตนเองขึ้นมาไว้ใช้ในยามที่จะต้องเผชิญกับเหตุการณ์เลวร้าย และภัยที่กำลังจะมาถึง ซึ่งเป็นคุณค่าต่อการสร้างการตระหนักรู้และการพัฒนาการมีสติสัมปชัญญะต่อการดำเนินชีวิต ดังนั้น แม้แนวทางในการประพฤติปฏิบัติแห่งกิจของศาสนาจะมีความแตกต่างกันออกไปตามความเชื่อ แต่จุดร่วมของทุกศาสนาก็เพื่อที่จะให้มนุษย์เรียนรู้ที่จะหลุดพ้นจากอุปสรรคของการดำเนินชีวิต ซึ่งบุคคลจะเลือกนับถือศาสนาใด ๆ ก็ตามหากเรียนรู้และเข้าใจที่จะรับคำสอนที่มากด้วยคุณค่ามาปรับใช้กับแนวทางในการดำเนินชีวิตของตนแล้ว ก็เปรียบเสมือนบุคคลผู้นั้นย่อมมีความพร้อมในการต่อสู้กับปัญหาต่าง ๆ ด้วยสิ่งที่เรียกว่าภูมิแห่งคำสอนของศาสนา

ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคจะเกิดขึ้นได้ จะต้องมาจากความสามารถในการดูแลตนเองเป็นอย่างดี โอเรม (68) กล่าวไว้ว่าการพิจารณาความสามารถในการดูแลตนเองจะต้องพิจารณาถึงปัจจัยพื้นฐาน ซึ่งหนึ่งในนั้นก็คือเรื่องของ เศรษฐฐานะ แต่ด้วยผลการศึกษาค้นพบจากการวิจัยในครั้งนี้กลับเป็นในทิศทางตรงกันข้าม คือ ปัจจัยในด้านเศรษฐกิจและรายได้ของบุคคล ทั้งนิสิตนักศึกษา และ ตัวผู้ปกครองเองกลับไม่มีความสัมพันธ์ต่อความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค แต่ก็มีงานศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลของการศึกษาในครั้งนี้ โดย จูดีกร ชินสุวรรณพานิช (69) ที่พบว่าตัวแปรฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง และค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักเรียนนั้นไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาของนักเรียน และจากการศึกษาของ นุชรรัช เพชรดี (70) ก็พบว่า นักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวที่แตกต่างกัน มีระดับความเครียดในการเตรียมตัวสอบไม่แตกต่างกัน สำหรับการศึกษานองนราธร ศรีประสิทธิ์ (71) พบว่า รายได้ต่อเดือนของพ่อแม่ ไม่มีความสัมพันธ์กับความเครียดของนักเรียน ซึ่งหากกล่าวถึงในส่วนของผู้ที่เป็นนิสิตนักศึกษาอาจเนื่องจากนิสิตนักศึกษา ๆ ชั้นปีที่ 6 แม้จะเข้าสู่การเป็นวัยผู้ใหญ่ตอนต้นแล้ว แต่ก็ยังไม่เห็นความชัดเจนจากการเชื่อมโยงต่อปัจจัยดังกล่าว กับ ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค เนื่องจากบทบาทที่สำคัญ ณ ปัจจุบันคือการศึกษาเล่าเรียน ดังนั้นความสามารถในการ

เผชิญและฝ่าอุปสรรคส่วนใหญ่จึงอาจขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ยิ่งเป็นเรื่องของ รายได้ของผู้ปกครองด้วยแล้ว ก็อาจเป็นเหตุผลที่มีระดับห่างออกไปจากรายได้ส่วนตัวยิ่งนัก ตัวแปรรายได้มีแนวโน้มว่าจะเป็นของนิสิตนักศึกษาหรือจะเป็นผู้ปกครองก็ตาม จึงยังอาจมิใช่สาเหตุหลักที่สามารถชี้ให้เห็นถึงอิทธิพลต่อการมีระดับความสามารถในการเผชิญและฝ่าอุปสรรคของนิสิต นักศึกษา

สำหรับผลการศึกษานี้ของบุคคลเมื่ออาจเป็นหนึ่งในตัวชี้วัดได้ถึง การมีความสามารถในการเผชิญและฝ่าอุปสรรคในการดำเนินชีวิตของบุคคล แต่ก็ไม่สามารถค้นหาความประจักษ์ที่แสดงให้เห็นถึงนัยสำคัญทางสถิติอย่างเด่นชัดเมื่อทำการทดสอบหาความสัมพันธ์ ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ - 0.035 ซึ่งเป็นค่าที่มีความสัมพันธ์ที่ยังไม่ใกล้เคียงกับ 1.0 เท่าไรนัก และเมื่อเข้าร่วมศึกษาทำนายด้วย Multiple Regression Analysis ก็ไม่เห็นอำนาจในการทำนายหรือร่วมทำนายแต่อย่างใดอีก จึงอาจสรุปจากผลการวิเคราะห์ได้ว่านั่นอาจเป็นผลจากการไม่มีความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา กับ ความสามารถในการเผชิญและฝ่าอุปสรรคกันอย่างแท้จริง ทั้งนี้ ผลการศึกษาจากการศึกษาเล่าเรียนนั้นอาจเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่ชี้ให้เห็นถึงระดับความสามารถในการต่อสู้และฝ่าใน เรื่องของการเรียน แต่สำหรับการดำเนินชีวิตซึ่งยังมีช่วงเวลาที่ดำเนินต่อไปข้างหน้าอย่างยาวไกล สิ่งจำเป็นต่อการเสริมสร้างลักษณะแห่งความสามารถในการเผชิญและฝ่าอุปสรรคนั้นคงมีอาจปฏิเสธที่จะให้ความสำคัญต่อประสบการณ์ของบุคคล เพราะผล การศึกษาในช่วงชีวิตของการเรียนอาจไม่เป็นที่พอใจหรือไม่ได้รับการยอมรับ แต่ถ้าคนเรารู้จักที่จะสร้างให้เป็นประสบการณ์ไว้สอนตัวเองในอนาคตแล้ว ก็อาจทำให้บุคคลนั้น ๆ สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงตัวเองและพลิกรูปแบบการดำเนินชีวิตให้เป็นคนที่มีความสามารถในการเผชิญและฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ ได้

เมื่อได้ทำการศึกษาในตัวแปรอันดับการเลือกสอบเข้าคณะสัตวแพทย์ที่แตกต่างกัน ก็พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเผชิญและฝ่าอุปสรรค แต่ก็มีผลการศึกษาวิจัยของ ภัทรพรธม สุขประชา(72) ที่สอดคล้องต่อผลของการศึกษานี้ ที่พบว่า การเรียนที่เกิดขึ้นจากความ ต้องการของตัวผู้เรียน และผู้เรียนนั้นมีแรงจูงใจที่จะประสบความสำเร็จด้วยแล้ว ก็จะไม่ ย่อให้เกิดความพยายามอย่างไม่ย่อท้อ พร้อมทั้งจะเผชิญกับอุปสรรครวมทั้งสามารถควบคุมการ กระทำหรือพฤติกรรมต่าง ๆ ที่จะกระทำเพื่อให้เกิดความสำเร็จได้ ดังนั้น แม้ความคิดที่ว่าอันดับ ในการเลือกสอบเข้าที่แตกต่างกันอาจมีนัยที่แสดงถึงความมุ่งมั่นที่แตกต่างกัน แต่สิ่งหนึ่งที่ร่วม สะท้อนได้อย่างชัดเจนก็คือ ความสนใจต่อการเลือกที่จะศึกษาคณะนั้น ๆ เพราะนิสิตนักศึกษาจะ เลือกคณะสัตวแพทยศาสตร์ไว้ในอันดับใดมาก่อนก็ตาม ความสามารถในการเผชิญและฝ่า อุปสรรคของนิสิตนักศึกษา ก็ไม่ได้ถูกตราไว้ด้วยอันดับในการเลือกสอบเข้าที่นิสิตนักศึกษาเคย เลือกไว้ ด้วยเพราะตัวกำหนดความสามารถในการเผชิญและฝ่าอุปสรรคของบุคคลย่อมมิได้ถูก

จำกัดไว้ด้วยปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งเพียงปัจจัยเดียว (10) แต่การที่ได้เรียนในสิ่งที่ตนเคยเลือกไว้ แม้จะเคยเลือกไว้ในอันดับใด นั่นก็เป็นความภาคภูมิใจแห่งการได้ตรงตามกับความต้องการ ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญต่อการเอื้อให้บุคคลมีความสามารถที่จะฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ ต่อไปได้ ดังนั้น อันดับในการเลือกสอบเข้าศึกษาในคณะสัตวแพทยศาสตร์นั้น อาจมีความหมายไม่ยิ่งใหญ่มากกว่าการที่เลือกคณะสัตวแพทยศาสตร์ไว้เป็นหนึ่งอันดับในการสอบเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย และเมื่อบุคคลได้ในสิ่งที่ต้องการก็อาจเป็นหนึ่งในตัวชีวิตถึงความมุ่งมั่นสามารถที่จะศึกษาและใฝ่เรียนจนประสบความสำเร็จในระดับที่ดีที่สุดเท่าที่จะพยายามได้

ข้อจำกัดในการแปลผล

การนำผลการศึกษานี้ไปปรับใช้ ควรพิจารณาถึงข้อจำกัดในเรื่องต่อไปนี้

1. สำหรับการศึกษาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคในกลุ่มนิสิตนักศึกษา คณะสัตวแพทยศาสตร์ชั้นปีที่ 6 ในประเทศไทยครั้งนี้มีอัตราการตอบกลับของแบบสอบถาม / แบบประเมินที่ไม่สูงมากนัก เนื่องจากเป็นภาคการศึกษาที่นิสิตนักศึกษาจะต้องออกฝึกในภาคปฏิบัติตามสถานที่ฝึกต่าง ๆ กัน กอปรกับภารกิจในภาคการศึกษาสุดท้ายเป็นสิ่งที่ทำให้นิสิตนักศึกษาเกิดความล้าเลที่จะใช้เวลาในการตอบแบบสอบถาม / แบบประเมินในครั้งนี้ จึงทำให้อาจมีอคติในผลที่ได้จากการศึกษา จากกลุ่มที่ไม่ได้ทำการตอบแบบสอบถาม / แบบประเมินในการศึกษา
2. แบบประเมินความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคที่ใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาครั้งนี้ได้ค่า Reliability ที่ 0.67 ซึ่งอาจทำให้ความสามารถในการพบนัยสำคัญทางสถิติมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ค่อนข้างน้อยลงไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

จากผลการศึกษาที่พบว่าความคาดหวังในวิชาชีพสัตวแพทย์มีผลต่อการมีความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคของนิสิตนักศึกษา คณะสัตวแพทยศาสตร์ชั้นปีที่ 6 ดังนั้นควรให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนิสิตนักศึกษาสัตวแพทย์ไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครอง ผู้เลี้ยงดู ตลอดจนถึงคณาจารย์ได้ตระหนักถึงการให้การสนับสนุนต่อบทบาทวิชาชีพ และทิศทางการศึกษาที่มีคุณภาพที่เอื้อให้นิสิตนักศึกษาเกิดความคาดหวังทั้งในด้านเนื้องานและคุณภาพชีวิตในการทำงาน

หน่วยงานภาครัฐ และ เอกชนที่เกี่ยวข้อง ควรมีส่วนในการร่วมสร้างโอกาสให้แก่บัณฑิต สัตวแพทย์ในการพัฒนาคุณภาพทางวิชาชีพ และคุณภาพชีวิตที่ดีในมนุษย์และสัตว์ตามเนื้อหาแห่ง บทบาททางวิชาชีพ ทั้งนี้เพื่อเป็นการยกระดับความสำคัญของวิชาชีพสัตวแพทย์ให้มีความทัดเทียม กับอาชีพที่มีความใกล้เคียง เกิดเป็นความหวังและความมุ่งมั่นที่มีต่อวิชาชีพซึ่งจะยังเอื้อต่อการ พัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ ของบัณฑิตหรือผู้ที่กำลังจะ สำเร็จการศึกษาได้อีกด้วย

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. กลุ่มตัวอย่าง

ควรมีการศึกษาวิจัยในลักษณะเชิงเปรียบเทียบระหว่างนิสิตนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 กับ ชั้นปีที่ 6 เพื่อวิเคราะห์หาความแตกต่างของระดับความคาดหวังในวิชาชีพสัตวแพทย์ ที่มีความสัมพันธ์กับ ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ซึ่งจะเป็จุดเริ่มต้นแห่งการค้นหาคำตอบถึงปัจจัย ของการเปลี่ยนแปลงระดับความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคเมื่อเวลาผ่านไป

2. วิธีการ และช่วงเวลาในการเก็บข้อมูล

การได้เก็บข้อมูลในช่วงที่นิสิตนักศึกษาได้มีการกระจายออกไปฝึกงานตามสถานที่ต่าง ๆ กัน ทั้งที่เป็นฟาร์ม โรงพยาบาลสัตว์ และสถานที่อื่น ๆ ทั่วภูมิภาค จึงมีความเป็นไปได้ที่ค่อนข้าง ยากต่อการเก็บข้อมูลให้ครบในทุก ๆ คน ดังนั้นการทำการศึกษากลุ่มนิสิตนักศึกษาครั้งต่อไป จึงควรมีการศึกษาช่วงเวลาทีนิสิตนักศึกษามีความพร้อม และสามารถที่จะสละเวลาในการร่วมมือ ตอบแบบสอบถาม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับแบบสอบถาม / แบบประเมิน ทั้งสองชุด (ความคาดหวังในวิชาชีพสัตวแพทย์ และ ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค) นั้น ยังมีข้อคำถามจำนวนมากข้อเกินไป และใน ส่วนแบบประเมินความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคที่ได้นำแบบสอบถามของ Stoltz ที่ ผ่านการถอดความภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยจาก ชวนจิตร ฐะทอง (51) นั้นควรได้รับการปรับ ข้อคำถามให้เหมาะกับกลุ่มตัวอย่างและกับคนไทยมากขึ้นกว่านี้

4. ตัวแปรที่ควรศึกษาเพิ่ม

ตัวแปรที่เป็นปัจจัยส่วนบุคคลที่นอกเหนือจากการศึกษาครั้งนี้ อาจนำมาพิจารณาเพื่อ ทำการศึกษาความสัมพันธ์กับความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคในครั้งต่อไป เช่น ลำดับที่ของการเกิด อาชีพ / ระดับการศึกษาของพ่อแม่ หรือผู้เลี้ยงดู รวมไปถึงปัจจัยทางจิตสังคม ด้านอื่น ๆ เช่น พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ สัมพันธภาพระหว่างบุคคล เป็นต้น

จากการสรุปของผลการศึกษาคั้งนี้ ความคาดหวังในวิชาชีพสัตวแพทย์ อาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญของนิสิตนักศึกษาคณะสัตวแพทยศาสตร์ชั้นปีที่ 6 ซึ่งเป็นปีการศึกษาสุดท้ายที่ต้องมีการเตรียมพร้อมสู่การปฏิบัติทางวิชาชีพสัตวแพทย์ ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งที่เป็นผู้ให้ความรู้ทางการศึกษา ปฏิบัติ หรืออบรมเลี้ยงดูจึงควรให้ความสำคัญและการสนับสนุนต่อประชากรคุณภาพกลุ่มนี้ให้เกิดความมุ่งมั่นที่จะสรรค์สร้างคุณภาพทางวิชาชีพและคุณภาพชีวิตให้เกิดขึ้นในสังคมไทยสืบไป